

- 2.2.1. ակադեմիական աշխատանքներն առանց այլ անձանցից արգելված օգնություն ստանալու, առանց գրագողության, գողության, խաբեության, կեղծիքի, ստելու, խարդախության կատարելը,
- 2.2.2. գիտելիքների ստուգման (քննություն, ստուգարք, անհատական աշխատանք) ընթացքում ազնիվ և պատշաճ պահվածք պահպանելը,
- 2.2.3. տեղեկատվության ցանկացած արգելված աղբյուրից չօգտվելը,
- 2.2.4. գիտական և գիտահետազոտական աշխատանքներում մտքերի, գաղափարների իրական հեղինակներին հղումներ տալը:

2.3. Ակադեմիական ազնվությունը նպատակաուղղված է՝

- կրթության որակի և դասավանդման արդյունավետության բարձրացմանը,
- ազնվության և անաչառության մթնոլորտ ստեղծելուն,
- բացառելու ցանկացած անազնիվ վարքագիծ,
- ձևավորելու սկզբունքային, մտածող, հետազոտող, բանիմաց անհատներ, որոնք կարողանում են համարձակ արտահայտել իրենց մտքերը, հարգանքով են վերաբերում այլ մարդկանց և նրանց ստեղծած արժեքներին,
- ակադեմիական անազնվության դրսևորումների կանխարգելմանը և դրանց հետ կապված խնդիրների կանոնակարգմանը,
- Համալսարանի առաքելության և ռազմավարական նպատակների արդյունավետ իրականացմանը,
- որակյալ կրթական միջավայրի ձևավորմանն ու որակյալ ծառայությունների տրամադրմանը:

3. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆԸ ԲՆՈՐՈՇ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎԱՐՔԱՅԻՆ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

Արգելված վարքագիծ. ուսանողը *գիտակցաբար* չպետք է կատարի կամ փորձի աջակցել այլ ուսանողի կատարել անազնիվ ցանկացած գործողություն՝ կապված ակադեմիական աշխատանքի հետ, որը պետք է ներկայացնել ակադեմիական կրեդիտ ստանալու կամ առաջադիմության բարձրացման համար: «Գիտակցաբար» տերմինը նշանակում է, որ ուսանողը տեղյակ է, որ տվյալ ակադեմիական աշխատանքը ներկայացվելու է ակադեմիական առաջադիմության համար:

Գրագողություն. ակադեմիական առաջադիմության համար կատարված աշխատանքի մեջ առանց համապատասխան աղբյուրի վկայակոչման բառեր, տերմիններ, գաղափարներ, կարծիքներ կամ տեսություններ ընդգրկելը, որոնք հեղինակային չեն: Գրագողությունը ընդգրկում է (սակայն չի սահմանափակվում) հետևյալ գործողությունները.

- 1) առանց չակերտների մեջբերել այլ անձին պատկանող գրավոր կամ բանավոր խոսքերն ամբողջությամբ կամ մասամբ,
- 2) առանց նշումների կամ մեջբերումների վերապատմել այլ անձին պատկանող գրավոր կամ բանավոր խոսքը,

- 3) ներկայացնել այլ անձին պատկանող գաղափարը, տեսությունը կամ բանաձևը՝ որպես հեղինակային բնագիր աշխատանք,
- 4) գնել (կամ այլ կերպով ձեռքբերել) այլ անձի կողմից կատարած աշխատանք կամ այլ առաջադրանք և ներկայացնել որպես ուսանողի ինքնուրույն աշխատանք,
- 5) տալ սխալ հղումներ, երբ ուսանողն իր աշխատանքում «Օգտագործված աղբյուրներ»-ի ցանկում ներառում է գրականություն, որին ինքն անձամբ չի ծանոթացել և աշխատանքում դրան հղում չի արվել:

Արգելված աջակցություն. դասախոսի կողմից արգելված աջակցություն տրամադրել կամ ստանալ ցանկացած ակադեմիական աշխատանքի վերաբերյալ: Քննությունների, ստուգարքների, լաբորատոր աշխատանքների և նմանատիպ գործողությունների ժամանակ ուսանողները պետք է տեղյակ լինեն, որ ցանկացած աջակցություն (ինչպիսիք են գրքեր, գրառումներ, հաշվիչներ և այլ անձանց հետ խոսակցություններ) արգելված է՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն հատուկ թույլատրված է դասախոսի կողմից: Արգելված վարքի օրինակները ընդգրկում են, սակայն չեն սահմանափակվում.

- 1) արտագրել կամ թույլատրել այլ անձանց արտագրել քննությունների պատասխանները,
- 2) քննության ժամանակ փոխանցել կամ ստանալ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են քննվող նյութերին (այդ թվում՝ փոխանցումը կարող է կատարվել բանավոր, գրավոր, նշանների կամ էլեկտրոնային ազդանշանների օգնությամբ կամ այլ կերպ),
- 3) տալ կամ ստանալ ավելի ուշ ժամկետի համար նշանակված քննությունների պատասխանները,
- 4) այլ անձի փոխարեն լրացնել կամ թույլատրել այլ անձին ուսանողի փոխարեն լրացնել ամբողջ առաջադրանքը կամ դրա մեկ մասը (ինչպիսիք են աշխատանքը, վարժությունը, տնային առաջադրանքը, ներկայացումը, հաշվետվությունը, համակարգչային կիրառումը, լաբորատոր փորձը կամ հաշվարկը),
- 5) կիրառել արգելված ծրագրավորող հաշվիչ կամ այլ էլեկտրոնային սարքեր և այլն:

Ստել, կեղծել կամ կաշառել. այն ընդգրկում է, սակայն չի սահմանափակվում.

- 1) Ակադեմիական աշխատանքի անբավարար կատարման կամ չկատարման դեպքում կեղծ պատճառաբանություններ (նախօրոք կամ փաստից հետո):
- 2) Կեղծել ցանկացած լաբորատոր կամ փորձարարական աշխատանքի արդյունքները կամ ցանկացած տվյալներ և տեղեկություններ:
- 3) Փոփոխել ցանկացած ակադեմիական աշխատանք այն ներկայացնելուց հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, եթե նման փոփոխությունները մտնում են առաջադրանքի պահանջների մեջ (ինչպիսիք են՝ դասախոսի գիտությամբ վերանայել տվյալ ակադեմիական աշխատանքը):
- 4) Վնասել համակարգչային սարքավորումները կամ լաբորատոր սարքավորումները ակադեմիական աշխատանքի գնահատումը փոփոխելու կամ կանխելու համար, օգտվել այլ անձին պատկանող համակարգչային գաղտնաբառից, վնասել կամ քայքայել ինտերնետային կայքի բովանդակությունը կամ մատչելիությունը կամ գործել այլ անձի փոխարեն՝ համակարգչային ռեսուրսներ ձեռքբերելու նպատակով:

- 5) Գնահատականների կամ պատասխանների կեղծում՝ այլ գնահատական ստանալու նպատակով:
- 6) Ակադեմիական առաջադիմության համար ներկայացնել աշխատանք, որն արդեն նախապես ներկայացվել է (նույնիսկ նույն ուսանողի կողմից), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ներկայացվել է աշխատանքը հսկող դասախոսի գիտությամբ կամ լրացնում է նախկինում կատարված աշխատանքը:

Գողություն. գողանալ, վերցնել կամ մեկ այլ արգելված կերպով ձեռքբերել ակադեմիական ցանկացած աշխատանքի վերաբերյալ տեղեկություններ կամ նյութեր (ինչպիսիք են՝ գնահատականների գրանցումները, գրքերը, աշխատանքները, համակարգչային սարքավորումները և տվյալները, լաբորատոր նյութերը և այլն):

Համաձայնություն.

- 1) աշխատանքի անբարեխիղճ կատարմանն աջակցելը,
- 2) թեստային աշխատանքի, քննության կամ այլ տիպի աշխատանքների (ակնարկ, ռեֆերատ, էսսե, լաբորատոր աշխատանք և այլն) ուրիշի փոխարեն կատարումը կամ ուրիշի աշխատանքի հանձնումը սեփականի փոխարեն,
- 3) գնահատական ստանալու շուրջ համաձայնությունը ուսանողի և դասախոսի միջև,
- 4) գնահատական ստանալու նպատակով դասախոսին միջնորդելը (օրինակ դասախոսի, կոլեգայի միջոցով):

Բազմապատճենում.

- 1) Նույն աշխատանքը տարբեր վերնագրերով ներկայացնելը՝ որպես տարբեր առաջադրանք:
- 2) Միննույն աշխատանքը տարբեր տիպի գնահատումների համար ներկայացնելը, այդ թվում՝ որևէ աշխատանքի, որը երբևէ արդեն գնահատված կամ ներկայացված է եղել, մասնակի կամ ամբողջական կրկնությունը՝ նույնիսկ եթե այն հենց հեղինակին է և գրագողություն չի ենթադրում:

Ցանկացած այլ գործողություն, որն անարդար ձևով առավելություն է տալիս աշխատակցին կամ ուսանողին և ազդում նրա արձանագրած արդյունքների վրա: Ակադեմիական անազնվություն, համարվող ցանկացած այլ վարք արգելվում է, նույնիսկ՝ եթե այն հատուկ կերպով նշված չէ վերոնշյալ օրինակների ցուցակում:

3.1. Պահանջվող վարքագիծ

Համաձայն սույն Կանոնակարգի՝ Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական, օժանդակ և այլ սպասարկող բաժնի, ուսանողական կազմի ցանկացած անդամ սույն քաղաքականության խախտումների մասին տեղեկացված լինելու դեպքում պարտավոր է տեղյակ պահել Համալսարանի ղեկավարությանը խախտումների վերաբերյալ: Պահանջվող վարքը ընդգրկում է (սակայն չի սահմանափակվում) խախտում կատարած ուսանողի հետ քննարկումներ վարելը, հարցերին ճիշտ պատասխաններ տալը և ակադեմիական ազնվության հարցերով զբաղվող հանձնաժողովին փաստաթղթեր տրամադրելը:

- Պրոֆեսորադասախոսական կազմը պարտավորություն է ստանձնում միջոցներ ձեռնարկել և տեղեկացնել ուսանողներին ակադեմիական ազնվության կանոնների

խախտման վերաբերյալ, որոնք վերաբերում են ակադեմիական աշխատանքին և ակադեմիական աջակցությանը:

Յուրաքանչյուր դասախոս պետք է սատարի ակադեմիական ազնվության մթնոլորտը: Դասախոսի կողմից սույն պարտավորությունները չկատարելը չի կարող արդարացում համարվել ուսանողի դեմ ուղղված ակադեմիական անազնվության մեղադրանքին:

- **Ուսանողներ.** յուրաքանչյուր ուսանող պարտավոր է տեղեկանալ սույն փաստաթղթի պայմաններին: Ուսանողը չի ազատվում պատասխանատվությունից պայմաններին տեղյակ չլինելու դեպքում:

4. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

4.1. Համալսարանի դերն ակադեմիական ազնվությունն ապահովելու գործում

- Ապահովել վերոնշյալ փաստաթղթի հասանելիությունը ներքին և արտաքին շահակիցներին:
- Պարբերաբար կազմակերպել սեմինարներ և քննարկումներ Համալսարանի շահակիցների (ուսանողներ, դասախոսներ, ծնողներ և այլն) հետ՝ ակադեմիական ազնվության վերաբերյալ:
- Ստեղծել ակադեմիական ազնվության պահպանմանը նպաստող մթնոլորտ:
- Յուրաքանչյուր քննական շրջանից առաջ ուսանողներին և դասախոսներին տեղեկացնել թույլատրելի պարագաների ցանկի մասին (պաստառներ, աղյուսակներ, գծապատկերներ և այլ ձևերով):
- Կարևորել դեկանատի, ամբիոնների, ուսումնական մասի, ՈւԳԸ-ի, ուսխորհրդի և գրադարանի դերն ակադեմիական ազնվության ձևավորման գործընթացում:

4.2. Դասախոսի դերն ակադեմիական ազնվությունն ապահովելու գործում

- Սովորողների մոտ կարևորել խնդիրները ինքնուրույնաբար լուծելու, հետազոտություններ անելու և տեղեկատվական գրագիտության հմտություններ ձեռք բերելու պատասխանատվությունը:
- Սեփական օրինակով ձևավորել և զարգացնել ակադեմիական ազնվության կանոնները պահպանելու և դրանց հետևելու կարողություններ:
- Ուսումնասիրել հեղինակային իրավունքին առնչվող հարցերը, սովորեցնել ուսանողներին կատարել ճշգրիտ հղումներ, ինքնուրույնաբար, սեփական բառերով ձևակերպել և արտահայտել իր և այլ մարդկանց մտքերն ու գաղափարները:
- Յուրաքանչյուր գնահատվող առաջադրանքից առաջ ուսանողներին ներկայացնել թույլատրելի էլեկտրոնային սարքավորումների, բանաձևերի և գրքերի ցանկը:
- Մասնակցել ակադեմիական ազնվության վերաբերյալ քննարկումներին, դասընթացներին և այլն:

4.3. Ուսանողի դերն ակադեմիական ազնվությունն ապահովելու գործում

- Գիտենալ ակադեմիական ազնվության կանոնակարգի դրույթները:
- Հարգել և պահպանել այլ մարդկանց մտավոր սեփականությանն առնչվող հիմնարար պահանջները:

- Ցանկացած աշխատանք կատարելիս ընդունել և խստորեն հետևել էթիկական չափանիշներին:
- Մեջբերումներ անելուց հետո ձևակերպել եզրակացություններ, որոնք բացառապես սեփական մտքի արդյունքն են:
- Աշխատանքի վերջում պարտադիր ունենալ մատենագրություն, որտեղ նշված լինեն բոլոր տեղեկատվական աղբյուրները:
- Յուրաքանչյուր քննությունից առաջ տեղեկանալ տպագիր և էլեկտրոնային գրականության, սարքավորումների, գծապատկերների, աղյուսակների թույլատրելի ցանկին:
- Ուսանողական խորհրդի կազմում մասնակցել ակադեմիական ազնվության փաստաթղթի վերանայման գործընթացին:

5. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒՄ

- 5.1. ԱԲՀ-ի ֆակուլտետների դեկանները յուրաքանչյուր նոր աշխատակցի կամ ուսանողի ծանոթացնում են սույն կանոնակարգի հետ, ներկայացնում են ակադեմիական ազնվության չափանիշները և դրանց խախտման հետևանքները, զգուշացնում, որ ակադեմիական անազնվություն դրսևորելը պատժելի է:
- 5.2. Յուրաքանչյուր նոր աշխատակից կամ ուսանող ԱԲՀ-ում ակադեմիական ազնվության շուրջ մանրամասն տեղեկատվություն և/կամ խորհրդատվություն ստանալու համար կարող է դիմել ԱԲՀ պրոռեկտորին և Ուսանողական խորհրդի նախագահին:
- 5.3. Պրոֆեսորադասախոսական, ուսումնաօժանդակ կազմի ներկայացուցիչների կամ Համալսարանի այլ աշխատակիցների, ինչպես նաև սովորողների կողմից ակադեմիական ազնվության սկզբունքների խախտման կամ անազնվության դրսևորման դեպքերը քննարկվում են Համալսարանի էթիկայի հանձնաժողովում՝ հարցերի քննարկման ընթացակարգով: Շահագրգիռ անձը գրավոր դիմում է տալիս ՄՌԿ և ընդհանուր բաժին, որն էլ հարցը ներկայացնում է էթիկայի հանձնաժողովի քննարկմանը:

6. ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 6.3. Սույն կանոնակարգը հաստատում է ԱԲՀ-ի գիտական խորհուրդը:
- 6.4. Կանոնակարգում փոփոխություններ ու լրացումներ կարող են կատարվել ԱԲՀ-ի գիտական խորհրդի որոշմամբ՝
 - ռեկտորի,
 - գիտական խորհրդի անդամների,
 - ուսանողական խորհրդի,
 - որակի ապահովման հանձնաժողովի առաջարկությամբ: